

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIAN CHOIR WINS HONORS IN CHORUS CONTEST.

Meet Singers from Outside Today.

America, white and colored, went down to defeat in the Chicagoand Music Festival contest for choruses of mixed voices at the Drake hotel ballroom last night. The Ukrainian choir, brilliant, resplendent in newly made national costumes, came to the platform, sang the test song, the festival march from "Tannhauser," following it with a song of their own selection, a Ukrainian folk song, and when the judges had added up their figures, the Ukrainians by unanimous vote had received first position.

They will accordingly meet the choral winners from the other cities of Chicagoand this afternoon at 4:30 o'clock in the final contest, which will also be held in the Drake hotel ballroom.

Organized in 1922.

The Ukrainian choir, numbering fifty voices, was organized in 1922. Its conductor is Leon Chukhrych. The president of the organization is D. J. Maksymuk. Although singing much in the Ukrainian language, the English singing of its members is of a high order, which was one of the points in the consideration of the judges.

The Mundy Chorists, a Negro chorus, under the direction of James S. Mundy, was likewise by unanimous vote awarded second place. They sang several spirituals as well as the test "Tannhauser" excerpt.

Drill for Event Tonight.

The Chicago and North Western Choral club, appearing under the baton of Harry Slater, was another contestant.

At the end of the contest all the chorists were given special rehearsal in the "Tannhauser" march and the Halle-lujah chorus from "The Messiah" by Haydn, who will direct the massed choruses in these numbers at Soldiers' field tonight.

(Chicago Daily Tribune, Saturday, August 22, 1931).

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДО ШКОЛИ

Кінчається ваканція. Знову почнеється школа. Знову міліони дітей підуть навчати знання й освіти. Коли діти державних народів підуть вчитися і підготуються на добрих і корисних громадян своєї держави, наші діти на загарбаних окупантами землях підуть як сироти вчитися чужим мов і ворожій культурі. Та все тільки підуть-наші діти до школи, якби вона не була, бо без школи не буде й пуття в життя.

Безілля і важке це слово "школа", коли під ним розуміємо школу, що виховує молоді покоління, нових нащадків — потомство народу. Дороге це слово для нас українців, у значінні "Рідної Школи". І важке це питання для нас тому головно, що ми народ поневолений і позбавлений права виховання дітей наших в нашій рідній душі в користь нашої будучини. Там, на рідній нашій землі, — вороги наші, окупанти опікуються нашою школою маючи намір опіку так, щоб наша школа приносила користь нашим окупантам, а не нам. З малим вишком науки дітей в "Рідній Школі" мова наша привнесена вчитися ворожій мові, любити ту мову і піддаватися асасі і неласці катів опікувачів. І серце в грудях крається, згадавши тяжкі зусилля наші над удержанням такої "Рідної Школи" там, за морем. Вистарчить перечатки книжки п. Льва Ясінчука "50 літ Рідної Школи", щоб набрати переконання, що то багато цеголого клані літими пілірні наші в будові цієї святої національної "Рідної Школи", і як багато вникли і тайних способів уживав і уживав ворог, щоб ту святої збурити або не давати їй зовсім зрости. І до 50 літ нашої боротьби за істинування цієї першої національної матірньої інституції Рідної Школи — вона така жива. Вона числить 33 тисячі членів, що не дають їй умерти, що хоронять її від напастей руки татари. Тяжкі, неописані тяжкі не зусилля піддержувати вогник виховання нашої дітвори в рідній душі там, під лядським багнетом, а мимо

нього люди не тратають надії, про своє Г. донос? — А поза наші діти тут не будуть тільки й вогник підпалюють, бо правдивіше це вогник надії, який залишається нам це поле діла, наша душа, загасне. "Рідної Школи" по еміграції, думка і мрію про колишню не в Канаді і Америці. А особливим насамперед, бо воно нам треба звернути увагу на "Рідну Школу" там, а в "Рідній Школі" будучини нашої нації і держави борються про це думати і жити. Як ми виховали наші діти, такими ми будемо в будучині, такою буде і доля та окупантів та за морем наша доля України. На Р. на рідній землі. Нехай нам дітяки Українці українцюзуться, що ролю піддержки нашої молоді, а в цій самій "Рідній Школі" має відіграти хитрий українцязує виховує, сії на паймисті і грізю Мос-тут можемо сміло творити широкій — відіграти "Рідної Школи" і подати, щоб школа наша тут була п'ємонтон виховання на думку самостійності нашої. Там все зливаєтьс в 4 букви С. С. С. Р. — одне вчитися читати і писати, але море московське. В Галичині, щоб вона зрозуміла конечність помічч "Рідній Школі" люто нам нібито на науку тоді, як на вже не стане. Опе рідної мови, та тільки говори-нашим завдання перед нами і ти в користь Польщі-Варша-нашим же ми мусимо серйозно виступити в Румунії (на Буковині) наші знання і зусилля будуть і в Чехословаччині. І знов, як звернені з початком шкільно-підлітків десятих літ, — оста-го року до праці над розвоюєтьс наші самі думати над "Рідною Школою" тут в Америці-долею нашої школи, бо жтож ці, де ми не маємо кандамар, як не ми самі мусимо кувати щоб нам це заборонили. Нехай

УВАГА! НЮАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦІ! УВАГА! УКРАЇНСЬКА КАТОЛ. ПАРОХІЯ ПРИ ЦЕРКВІ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ ПРИ МОРТОН УЛ. В НЮАРКУ

ДРУГИЙ ВЕЛИКИЙ ПІКНІК ПОЗА МІСТОМ, НА ДОХІД ЦЕРКВИ В ВЕЛИКОМУ ГОРОДІ НА ФАРМІ ДОБ. В. ТИМЧИШИНА, В НЕДІЛЮ, ДНІ 30-ГО СЕРПНЯ (АUG.) 1931 РОКУ

Початок в годині 1.30 пополудні. — Вступ лиш 35 центів. В разі несприятливої погоди зібрання відбудетьс в галі старої церкви 249 Court St. Всі місця вільні і околиці запрошує — Комітет.

Р. S. Springfield Ave. нар. або бс і туди до Irving Center. Тут зібрання на Union Yank Hall Bldg. No. 31 виступи в Union коло Unionville School. Тут Тимчишин парк. — Також в год. 1 і 2 пополудні будуть чекати бсн коло церкви в Мортон St. і коло школи на Van Buren St. — Як кому лиш, нехай спійняє на пікнік.

УКРАЇНСЬКА ЗАГАЛЬНА ЕНЦИКЛОПЕДІЯ

в 3-ох томах (125 аркушів, 2000 сторінок), багато ілюстрована чорнином та кольоровими зображеннями і геогр. мапами.

Виходить щомісячними зшитками 4-аркушевими під головною редакцією д-ра Івана Раковського.

Дотепер вийшов І. том (А-Ж), 660 сторінок і коштує в краю зброшурований 72 зол., опрацьований в поліотно 80 зол., у півшкірці 85, у шкірці 90 зол. за границю 10 ам. доларів. За границю відсилається тільки томами, опрацьованими у півшкірці, за попереднім надісланим 10 ам. доларів.

Замовлення і гроші слати на адресу: Адміністрація В-ва "Укр. Заг. Енциклопедія", Коломия, Народний Дім.

Обов'язком кожного Українця, кожної української установи мати першу Українську Загальну Енциклопедію.

вмирання людності. Але це все — каже Малуцький — є тільки природним стримом росту людства; одначе коли й не можемо і коли людство заповнити землю, а родина не буде могла дати гдувати і виховувати своїх дітей, або коли для суспільства вже не буде потрібна праця злишнього чоловіка, то такий чоловік не має права істнї і в природі річї мусить агинуть з голоду. Малуцький каже; що в такім випадку природа сама виконує свій вирок смерті над слабшим, а заховує і береже сильнішого. Звідси пішла наука т. зв. "боротьби за існування", серед котрої нездатий або слабший чоловік гине, а кріпкий і здоровий переживає і мно-житься. Так то, коли слабший тіл гине, то завдяки тіл смерті дужчий набирає сили і так життя конечно оновлюється. Ліпше, — каже — коли в тіл боротьби слабший якнайшкоро згине. Тому — каже — я не треба дати вміримо про гігієну мешкань, бо тут якраз нездобна до життя якась людина сама собі підготує лежачу смерть. Отже — каже — в житті не треба руковокводити ніким сентиментом, але дати природі повну свободу проциувати свій від людєв немічних і слабких.

Річ ясна, що такої несподі-кої й дурної теорії ніяк не можна прихоронити до життя людєв. Не можна сказати, що природа тільки винищує; вона полягає також на взаємній по-

моці, потрібній якраз до при родного розвою суспільства. Всякі нерівності соціальної і економічної натури є більше штучним ніж природним яви-щенням. І тут дивіаляції і пуд-чення виховання з природної конечности мусить все йти по лінії взаємної допомоги слаб-шим. Помешні недуги і всякі слабости цілюються не лиш людєвї слабшїсть; але й синалі-зи, приміром: туберкулоза, дифтерія і т. п.; та ці охоро-нюють середники проти них не-дуг малосїл приносивають тільки до сильніших або богат-ших класів? А таксамо пр. інфлюєнза, паратиф, сифіліс і інші полові недуги, чи не достатують вони однаково бо-гатих і бідних?

Тому модерний біолог, лікар і медик при поборованні не-дугу вже не кермується доктри-ною "перемоги сильнішого", але повинен ділати і ділате в інтересі здоров'я цілого загало-ва, без огляду на суспільні ста-ні і класові різниці між людьми.

Остання велика війна пока-зала як найкраще, що в світі є дуже багато фізично дуже розвинених і недужих лю-дей. Коли в р. 1917 Злучені Держави Америки вивилим Німеччину війну, то поклали до військового полону 3,000,000 мушкет. Річ як грядило, ці спосібні до поєдиного діла і що пок-азало? Показало, що 47% Німечки, як знаєте, в німеч-ський війни є так багато дру-карських помішків!

Позирі — ГАРТФОРД, КОНН. В НЕДІЛЮ, 30. СЕРПНЯ 1931

ПАРОХІЯ УКРАЇНСЬКО-КАТО-ЛІСЬКОЇ ЦЕРКВИ СВ. МИ-ХАЙЛА В ГАРТФОРД

В ЛІТОВСЬКІМ ПАРКУ (Лайтгауз Гров) 24. стація, Глезенберг, на котрій усіх Українців за-прашає. Вступ 35 центів. Початок в год. 1-й пополудні. 200-1. Комітет.

У гірській гостиниці. Гість: Пане вейтєр! Ах як тут у вас лають, малесенькі порції. Вейтєр: Ні, пане, це вам ли-ше так здається, тому, що тут такі великі гори!

Дипломат. — Врідать, скільки я маю літ? — каже стара діва. — Я направила не знаю — відповіла запитаний дипломатично — та по всь цього дійсно не пізнаєте!

У угорцї. Девичка: Прошу дати "Трох мушкетерів". Князь: Моє дівчинко, ти ще замолода для трох мушкетерів!

Девичка: То прошу дати хоч одного.

до таких, що такі зараз треба було їх лікувати. З цього числа пережитих людей 21 на 100 тільки віджило і відосла-но додому.

Не лінійний стан здоров'я етверджує й у дивній служ-бі американських урядів. Приміром оглядали лікарі 958 службовців з департаменту кошта, а крім того більш як 5,000 інших осіб з цивільного стану, що мали себе за здо-рових і всім їм тим тільки і да 100 не мав ніякої фізичної лїди; і на 100 мав тільки лег-кі хворі; більш як 25 на 100 мали мірні хворі, потрібуючі гігієнічної напалки, як прим.: агінати, зуби, ерттеросерозу, геморлоїди, розширені жєли-ті п. Вє ініш мали такі негу-ги, що конечно вимагали ме-дичного лікування; і всі ті лю-де мави себе за здорових і спосібних до праці. Але як та-ка праця вигаляла, — се їм не-дуг!

Чоловік: Тому мислять і спі-сать завітання. Все, що маю, записав я тобі. Жінка: Ну? Ти на що ти це чекаєш?

Жертва. — Ше так не довго, як ваші чоловіки оженили з вами, а вже хорий на жоду! Жінка: Ах, знаєте, в німеч-ський війни є так багато дру-карських помішків!

ДОЛЯРИ

Посилаємо по значно зниженим цінам ПОШТОВІ І ТЕЛЕГРАФІЧНО вивчаємо на востійній пошті в краю. ШІФЕРТАКІ провадимо на всі лінії та виготовляємо всі потрібні поштові документи. АТЕСТАЦІЇ нотаріальних документів та позавогадівні СПОРО-КРАСНИХ СПРАВ. Контракти, оновлення, апеліації, папштери та переклади. Продаємо ДОМИ, ФАРМИ, ЛОТИ та інші багатки по дуже пр-стуваних цінах. ВИШКУЮЧИ люди корабля і людей прибули до Америки. Говоріть у всіх справах до нашого НОТАРІАЛЬНОГО БЮРО по своїм порядки та ретельно обслу-гу.

S. KOWBASNIUK

277 E. 10th STREET (між 1-ою і Еннот А.) NEW YORK, N. Y.

ШКІЛЬНІ КНИЖКИ

КОТРИ МОЖНА ВЖЕ ЗАМОВЛЯТИ В НАМБІЛЬШІЙ КИНГРІНІ "СВОБОДА".

Перша Книжечка (Буквар), П. Матвійчука ... 40 Друга Книжечка (Читанка для П. класу), М. Матвійчука ... 45 Третя Книжечка (Читанка для Ш. класу), М. Матвійчука ... 60 Коротка Історія України, І. Крип'якевича ... 60

Мала Історія України, І. Крип'якевича ... 15 Шкільний Співаник, Ф. Колесні ... 75 Біографія Історії, старого і нового заміта, о. д-ра Яросла-ва Левицького ... 85

Повніші книжки можна лабути в кингріні Свободи. Смі- жок м'яко тільки по кількі примірників.

"СВОБОДА" JERSEY CITY, N. J.

Подорожуйте до рідного краю БЕЗ ЗМІНОВАННЯ КОРАБЛІВ з Нью Йорку впрот до ГДИНІ.

ДРУГІ ВІДЗІЛІ: S. S. "POLONIA" 5. ВЕРЕСІЯ S. S. "KOSCIOUSKO" 18. ВЕРЕСІЯ S. S. "PULASKI" 3. ЖОВТІЯ

Польські папшорти і віза ЛАРЕМНО. Поспільні потяги з ГДИНІ до всіх частей Східної Європи. Обширні і вигідні кабіни. Багато доброї поживи.

Пішіть до своїх льокальних агентів або до G'DYNIA AMERICA LINE (Formerly Baltic America Line)

8-10 BRIDGE STREET, NEW YORK, N. Y. 315 SO. DEARBORN STREET, CHICAGO, ILL. UNION TRUST BUILDING, PITTSBURGH, PA. 110 STATE STREET, BOSTON, MASS.

ДЛЯ УЧИТЕЛІВ.

МЕТОДИКА устного і письмєнного стилу для всіх шкіль. Збірка практичних задач Богдана Заклин-ського. Ціна ... 75 цт.

МЕТОДИКА правописних і словесних справ з до-датками: диктати, зразки говорінок, спис висло-вія. Практичний підручник для вчителів і канди-датів учительського знання д-ра Костя Кислев-ського. Ціна ... 65 цт.

МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК до навчання перших початків українського письма, М. Матвійчука. Ціна ... 75 цт.

Замовлення разом з належністю слати на адресу: "СВОБОДА" 81-83 GRAND ST. (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

НАЙШВИДШІ ПАРОПЛАВИ В СВІТІ

BREMER EUROPA

МЕНШЕ ЯК 5 ДНІВ НА ОКЕАНІ ЧЕРЕЗ ШЕРЗУТ — В ЛІПЦІ, ЧЕРЕЗ БРЕМЕН

ЛІПЦЬ 7 ДНІВ НА УКРАЇНІ СПЕЦІАЛЬНИЙ ПОІЗД З БРЕМЕРГАВЕНУ

Або подорожуйте експресним кораблем

Цин Третей Класи на зворотних шиф-картах, тепер унішюваних в життя, знижені на всіх нашіх кораблях.

Інформація діставати в місцеві агєнті або в

75 BROADWAY, NEW YORK

ДЕЩО З ІСТОРІЇ МЕДИЦИНИ

Так крок за кроком, почав-шися від великої революції в кінь XVIII століття, наступає така революція в медицині. До половини XVIII століття іспанська була — як пише один з англійських лікарів — "пост-ражаний і нищенням більшої ча-сти людства". Ледади один чо-ловік на тисячу був вільний від не-дуг. В Злучених Державях жовта пропасниця вивихала кожого року від р. 1800 до 1879. В цісї епідемії в Нью Ор-леанс корувало на ту слабість 30,000 осіб, а з того умерло 8,000. Доводилося також тиф шалів зі скаженою лютістю. А холера, чума й інші, заразкові пошести знищили міліони лю-дей в Європі й Азії. В теперіш-ніх стородах Америки шияляла до-занадана маларія і т. зв. про-"гуквором" (гастит), себто хо-роба, спричиняюна черваком, що осідає в кишках чоловіка, уніва, що головною причиною

Але всі ті недуги і інші аб-щомк вишищено або взято людей на світ і є і буде бра-к поживи, а то тому, бо з при-водно річї випливає, що бага-то не дуги і пошестей яєся по-надходит з браку засобів до-відриття антитоксини на ди-фтерію стаючись одним з три-жумфів наукової медицини. Є тї, тяжка праця, білота, лихе відхиляювання і плекання ді-тей, життя в великих містах, великі немірновороности і т. п.; і річ ясна, що такої несподі-кої й дурної теорії ніяк не мо-жна прихоронити до життя людєв. Не можна сказати, що природа тільки винищує; вона полягає також на взаємній по-

